

RREGULLAT DHE PROCEDURAT E CERTIFIKIMIT TE PRODHIMIT TE ENERGIJISE ELEKTRIKE NGA BURIMET E RINOVUESHME

PJESA E PARË

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1 Autoriteti

Keto rregulla hartohen në baze të nenit 39, të Ligjit nr.9072, datë 22.05.2003 “Për Sektorin e Energjisë Elektrike”, të ndryshuar, Traktatit të Komunitetit të Energjisë të ratifikuar me Ligjin nr. 9051 date 3.04.2006 si dhe në përputhje me Rregullat e Praktikës dhe Proçedurave të ERE-s .

Neni 2 Qëllimi

Ne funksion të zhvillimit dhe shfrytëzimit me eficence të burimeve energjitike të rinovueshme, qëllimi i këtyre rregullave është të sigurojnë një trajtim të barabartë e transparent, për të gjithë prodhuesit e energjisë elektrike nga burime të rinovueshme, të cilët paraqesin në ERE kërkesën për marrjen e Certifikates të Garancise se Origjinës dhe/ose Certifikatës së Gjëlber.

Neni 3 Objekti

Keto rregulla përcaktojnë kriteret dhe proçedurat për marrjen e Certifikates se Garancise se Origjines (GO) dhe Certifikates se Gjëlber (CGj). Keto rregulla, parashikojnë udhezime teknike dhe procedurale për leshimin nga ERE të GO dhe CGj për prodhuesit që gjenerojnë energji elektrike nga burime të rinovueshme.

Neni 4 Zbatimi

Keto rregulla do të zbatohet për certifikimin e prodhimit të energjisë elektrike nga prodhuesit që shfrytëzojnë burime energjie të rinovueshme, bazuar në procedurat e ERE-s

Neni 5 Përkufizime

Fjalët dhe frazat e mëposhtme të përdorura në këtë Rregullore do të kenë kuptimet e mëposhtme:

1. “Ligj” do të thotë Ligji nr.9072, datë 22.05.2003 “Për Sektorin e Energjisë Elektrike” me të gjitha ndryshimet.
2. “Bordi i Komisionerëve” do të thotë organi vendimmarrës i ERE-s, i përbërë nga pesë anëtarë të emëruar sipas procedurave të parashikuara nga Ligji nr.9072, datë 22.05.2003 “Për Sektorin e Energjisë Elektrike” , ndryshuar
3. “ERE” do të thotë Enti Rregullator i Sektorit të Energjisë Elektrike.
4. I licënsuar do të thotë një person që mban një licënsë të dhënë sipas Pjesës së Tretë të Ligjit nr.9072, datë 22.05.2003 “Për Sektorin e Energjisë Elektrike”
5. Certifikimi do të thotë tërësia e veprimeve, që kryhen për zbatimin e legjislacionit në fuqi dhe në veçanti të këtyre rregullave deri në finalizimin e procesit me dhenien e Çertifikates së Garancise së Origjines dhe/ ose Certifikates së Gjelber. Certifikimi kryhet sipas dy hapave vijues: 1. kualifikimi i impianteve prodhuese të energjisë elektrike; 2. leshimi i certifikatave GO dhe/ose CGj
6. Kualifikimi i impianteve prodhuese të energjisë elektrike dmth të gjithë veprimet e ndermarra nga ERE, me kërkesen e prodhuesit, për të verifikuar që impianti prodhues ka karakteristikat e nevojshme për të kërkuar në vijim GO dhe /ose CGj lidhur me energjinë elektrike të prodhuar.
7. Certifikata e Garancise së Origjines (GO), është dokumenti i leshuar nga ERE që verteton se energjia elektrike (totale/ose e pjesëshme) e prodhuar nga një prodhues paraprakisht i kualifikuar vjen me të vertete nga burime të rinovueshme.
8. Certifikata e Gjelber është dokumenti i leshuar nga ERE i cili verteton që sasia e energjisë (e plote/pjesëshme) e prodhuar nga prodhuesi paraprakisht i kualifikuar, është energji e rinovueshme e mund të tregetohet si e tillë sipas kritereve të përcaktuara në këto rregullore. CGj leshohet nga ERE vetëm për energjinë e prodhuar nga një impiant prodhues i vënë në punë pas dt.02.11.2000.
9. Burime të energjisë të rinovueshme janë burimet e energjisë që prodhohen nga uji (hidro), era (eolike), dielli (solare), gjeotermale, levizje valore (dallget), batica dhe zbatica, biomasa dhe biogazi.

10. Biomasa dmth pjesa e biodegradueshme e produkteve, mbetjeve dhe hedhurinave qe vijne nga bujqesia (perfshire lendet bimore, shtazore) pylltaria dhe industrite e lidhura me to, si dhe pjesa e biodegradueshme e mbeturinave industriale dhe urbane.
11. Gjeotermale dmth burimet gjeologjike natyrale te nxehtesise se brendshme te tokes me origjine reaksionet kimiko-fizike ne shresat perberese te saj
12. Levizja valore dmth levizja ne forme kreshte ose valezimi ne siperfaqen e oqeaneve, deteve dhe liqeneve e shkatuar nga era dhe efektet gjeologjike dhe energjia e krijuar nga kjo levizje shfrytezohet per prodhimin e energjise elektrike
13. Batica dhe zbatica dmth ngritja dhe renia e alternuar e siperfaqes se oqeaneve, deteve, liqeneve e cila ndodh dy here ne dite dhe eshte rezultat i ndryshimit te forcave gravitacionale te ushtruara ne pjese te ndryshme te tokes nga nje trup tjetër (djelli, hena) energjia potenciale e kesaj levizje shfrytezohet per prodhimin e energjise
14. Biogazi dmth perzierja e gazit metan me dioksid karboni e prodhuar nga dekompozimi bakterial i mbetjeve organike dhe qe perdoret si lende djegese per prodhimin e energjise elektrike
15. Subjekti relatues do te thote Drejtoria e Licensimit dhe Monitorimit te ERE-s e ngarkuar per shqyrtimin e nje kerkese per kualifikim dhe çertifikim.
16. Kerkues do te thote person fizik ose juridik qe kerkon te pajiset me certifikaten e garancise se origjines dhe /ose certifikaten e gjelber.
17. Central prodhues i energjise elektrike nga burime te rinovushme, eshte nje impiant qe prodhon energji nga burime te rinovueshme.
18. Prodhuues hibrid eshte centrali elektrik i cili konsumon te dy llojet e burimeve te rinovueshdhe jo te rinovueshme.
19. Korografia dmth pershkrimi ose harta e nje rajoni ose objekti si dhe formimi fizik dhe perberesit e ketij rajoni ose objekti
20. Rezerve pompimi dmth nje sistem hidroelektrik ne te cilin energjia elektrike prodhohet gjate periudhave te pikut te kerkeses nga perdorimi i ujit qe eshte pompuar ne nje rezervuar ne nje lartesi me te madhe, gjate periudhave jo te pikut, me kerkese me te ulet per energji elektrike

PJESA E DYTË

PROÇEDURAT E CERTIFIKIMIT

Neni 6

Klasifikimi i centraleve te energjise elektrike

Tipet e teknologjive prodhuse te cilat mund te perfitojne Kualifikimin , jane pershkruar ne tabelen 1.1

Tabela 1.1. Klasifikimi i prodhuesve te energjise te cilet gjenerojne energji nga burime te rinovueshme

Tipi i impiantit		Nentipi i impiantit	Burimi
Hidro		Rrjedhe lumi Rezervuar Bazen Kanal derivacioni	Uje
Era (Eolike)		Te vendosur ne det (onshore), ne toke (offshore)	Era
Gjeotermale		-	Energjia gjeotermale
Djellore (Solare)		Fotovoltaike Fotovoltaike / termale	Energji djellore
Termale		Avulli Djegja e brendshme Cikel i kombinuar	Biomase***
		Gazi Te tjera	Biogaz
Hibrid*	Bashke – djegje**	-	Burime konvencionale Burime te rinovueshme
	Te tjera	-	
Detare		-	Batica dhe zbatica
			Levizja valore (Dallget)

* Impiantet hibride gjenerojne energji elektrike nga perdorimi i te dyja burimeve te rinovueshme dhe jo te rinovueshme dhe perfshijne impiantet me bashke-djegje
 ** Bashke-djegja perkufizohet si djegja njekohesisht e lendeve djegese dhe trupave te ngurte jo te rinovueshem dhe lendeve te lengeta ose gazore te perftuara nga burime te rinovueshme. Nentipi i impiantit eshte i njejte me ate te impianteve termale

*** Biomasa dmth pjesa e biodegradueshme e produkteve, mbetjeve dhe hedhurinave qe vijne nga bujqesia (perfshire lendet bimore, shtazore) pylltaria dhe industrite e lidhura me to, si dhe pjesa e biodegradueshme e mbeturinave industriale dhe urbane.

Neni 7

Kerkesat per kualifikimin e impianteve prodhuese

Prodhuesi i cili deshiron te marre , kualifikimin e impiantit prodhues paraqet ne ERE nje kerkese specifike me shkrim, duke perfshire te gjithe informacionin e kerkuar nga legjislacioni ne fuqi dhe ato te kerkuara nga kjo rregullore. Kualifikimi i nje impianti prodhues kryhet vetem nje here ne te kundert vetem nese jane kryer ndryshime te medha ne impiante prodhuese te energjise elektrike te kualifikuara me pare.

Kerkesa per kualifikim mund te paraqitet gjithashtu per nje central prodhues energjie te rinovushme dhe ne fazen e projektimit ose ne fazen e ndertimit.

Kerkesa per kualifikim perfshin:

- nje raport teknik specifik qe pershkruan tipin e teknologjise gjeneruese sic percaktohet ne tabelen e siperpermendur ne nenin 6.
- nje dokument teknik i cili pershkruan karakteristikat baze te prodhuesit te energjise perfshire anekset teknike nese ka.
- projekti i zbatimit i centralit ne rastet e kualifikimit te kerkuar per nje prodhues energjie ende ne projekt ose ne ndertim (projekti i ndertimit, elektromekanik, lidhjes me sistemin etj.i cili paraqitet per marrjen e lejes se ndertimit).
- cdo dokument tjetet te leshuar qe deshmon kolaudimin dhe komisionimin e impiantit prodhues te energjise.

Dokumenti teknik permban:

1. pershkrimin e pergjithshem i centralit
 - a. burimet e energjise (te rinovueshme ose jo)
 - b. tipi i centralit
 - c. kapaciteti nominal qe jepet nga shuma e kapacitetit nominal te turbinave ose agregateve sic raportohet ne targetat e secilit element
 - d. prodhimin e pritshem vjetor
2. dokumentat vijues grafik
 - a. korografia
 - b. planimetria e pergjithshme
 - c. skema funksionale

- d. skema elektrike me qellim identifikimin e matesve te gjenerimit te energjise elektrike te certifikuar nga autoriteti publik kompetent
3. pershkrimi i centralit duhet te jete edhe me i detajuar per:
- a. Hidrocentralet qe perdorin dhe rezerva pompimi ne menyre qe te llogariten sasite e energjise se atribuar kesaj rezerve pompimi mbasi kjo sasi energjie perjashtohet nga prodhimi qe mund te perfitoje GO dhe/ose CG
 - b. Centrale hibrid te energjise elektrike mbasi vetem energjia e prodhuar nga lende me prejardhje nga burime te rinovueshme mund te perfitoje GO dhe/ose CG
 - c. Centrale qe djegin mbetje me qellim llogaritjen e pjeses se energjise elektrike te prodhuar qe i atribuohet pjeses se biodegradueshme te mbetjeve pasi vetem kjo mund te perfitoje GO dhe/ose CG

Neni 8

Fillimi i Procedurave te Kualifikimit te Prodhuesve

ERE ne perputhje me Rregullat e Praktikes dhe Procedruave te saj, merr vendim per fillimin e procedurave te shqyrtimit te kerkeses per kualifikim dhe cakton per cdo kerkesë subjektin relatues te çeshtjes i cili eshte edhe pika e kontaktit e ERE me kerkuesin. ERE mund te kerkoje cdo sqarim si dhe te jape te gjithe informacionin e nevojshem per palet ne proces.

Neni 9

Shqyrtimi i aplikimit per Kualifikim

1. Pas marrjes se vendimit per fillimin e procedurave te shqyrtimit sipas nenit 8 te kesaj rregullore, brenda 90 diteve ERE shqyrton aplikimin dhe informon kerkuesin per vendimin e Bordit mbi Kualifikimin ose refuzimin e tij. Kualifikimi do te konsiderohet i kryer automatikisht nga ERE ne rast se asnje komunikim nuk do ti jepet kerkuesit brenda 90 diteve te siperpermendura.
2. Brenda periudhes se percaktuar ne paragrafin 1 te ketij neni, Bordi i Komisionereve merr vendim per :
 - a. Dhenien e kualifikimit te kerkuar i cili regjistrohet ne Librin e Kualifikimeve te ERE
 - b. Refuzimin ne rast se subjekti nuk permbushin kerkesat e nevojshme per tu kualifikuar;
 - c. Pezullim
3. Ne cdo rast te vendimit per refuzim ERE justifikon vendimin per refuzim. Kur ERE konstaton se kerkesa per kualifikim e paraqitur nga aplikuesi nuk permban

dokumenta te rendesishme qe pengojne ERE-n ne verifikimin e permbushjes se kritereve te kesaj rregullore ose ERE specifikon qe dokumenti eshte jo i plote.

4. ERE merr vendim per pezullim kur Kerkesa nuk permban disa dokumen te cilat pengojne ERE-n per verifikimin e permbushjes se kritereve te kesaj rregullore. ERE i komunikon kerkuesit brenda 60 diteve nga marrja e kerkeses qe shqyrtimi i kerkeses eshte pezulluar. ERE specifikon dokumentat qe mungojne ose jane jo te plote, te cilat duhet ti paraqiten ERE-s brenda 60 diteve ne vijim. Ne vijim te analizes se dokumentacionit shtese kerkesa mund te pranohet ose refuzohet. Nese dokumentacioni i munguar apo shtese nuk dergohet brenda 60 diteve nga data e njoftimit nga ERE, kerkesa refuzohet per shkak te mosplotesimit te dokumentacionit te nevojshem. Ne kete rast kerkuesi mund te paraqese nje kerkese te re kualifikimi.
5. ERE kur e sheh te nevojshme mund tu kerkoj cdo informacion organeve kompetente duke informuar kerkuesin.
6. Ne cdo rast te marrjes se vendimit nga Bordi per refuzimin e kualifikimit te kerkuar, aplikuesi mund te paraqese nje kerkese te re duke marre ne konsiderate udhezimet e ERE-s .

Neni 10

Leshimi i garancive te origjines (GO) dhe certifikatave te gjelbra (CGj)

1. Prodhuesi mund te paraqese kerkese per marrjen e CGj per sasine e energjise elektrike realisht te prodhuar, ne baze vjetore, nga centralet prodhues te energjise paraprakisht te kualifikuar sic pershkruhet ne nenin 7,8 dhe 9 dhe pas venies ne pune te impiantit prodhues. Data e operimit te impiantit prodhues per here te pare paralel me rrjetin elektrik duhet te jete pas 2.11.2000. CGj mund te tregtohen ne tre vitet pasues pas leshimit te tyre.

CGj leshohen per :

- a. te gjithë prodhimin vjetor te energjise elektrike nga hidrocentralet pervec sasise qe i atribuohet rezervave te pompimit
- b. te gjithë prodhimin vjetor te energjise elektrike nga hidro (ujore), eolike (era), solare (djellore), gjeotermale, levizjen valore (dallget), batica dhe zbatica, biomasa dhe biogazi.
- c. Sasine e prodhuar te energjise elektrike qe i atribuohet pjeses se biodegradueshme te mbetjeve urbane dhe industriale te cilat qe digjen brenda centraleve termike
- d. sasine e prodhimit te energjise elektrike qe i atribuohet burimeve te rinovueshme qe digjen ne centrale hibride kur energjia elektrike e

prodhuar e cila i atribuohet burimeve jo te rinovueshme nuk kapercen 5% te sasise se pergjithshme te energjise elektrike te prodhuar

e. cdo CGJ eshte e barabarte me 50 MWh

2. ERE sipas kerkesave do te leshoje cdo vit GO per energjine elektrike realisht te prodhuar nga impiantet te cilet jane kualifikuar dhe vetem ne rastet se impianti eshte ne pune. GO leshohet per te njejtat kategori prodhimi te permendura me lart per CGj.
3. ERE do te leshoje CGJ per nje periudhe 12 vjecare
4. Sasia e e energjise per te cilen mund te leshohet CGj dhe/ose GO do te matet ose llogaritet nga matjet. Aplikuesi duhet te parqese dokumenta te pershtashme te certifikuara nga autoritet publike kompetente

Neni 11

Ndryshime ne detajet teknike te regjistruara

1. Prodhuesi duhet te informoje ERE per cdo modifikim te ndodhur ne centralet prodhuese te energjise te kualifikuar ne perputhje me kete rregulore.
2. Ne rastet e centraleve ne ndertim qellimi i komunikimit te siperpermendur eshte te monitoroje realizimin e impiantit dhe te krahasoje karakteristikat finale teknike te tij me ato te komunikuara fillimisht sebashku me kerkesen per kualifikim.
3. Per impiantet e kualifikuara ende ne faze projekti, menjehere pas venies ne pune te impiantit, prodhuesi duhet ti komunikojte ERE
 - a. cdo modifikim te mundshem te detajeve teknike lidhur me projektin (psh ndryshime te fuqise se instaluar, lloji i mbetjeve te perdorura etj.) fillimin e punes ne rast te nje ndertimi te ri dhe daten e kolaudimit
 - b. daten e fillimit te operimit per llogaritjen e periudhes se marrjes se CGj
4. Ne vecanti komunikimi ne lidhje me daten e operimit te impiantit prodhues per here te pare paralel me rrjetin elektrik duhet te certifikohet nepermjet aktit te kolaudimit te mbajtur ne baze te ligjit 8402 datë 10.09.1998 “Për kontrollin dhe disiplinimin e punimeve të ndërtimit”, sipas praktikave dhe rregullave te lidhjes ne Sistemin Elektroenergjitik dhe akteve te tjera nenligjore ne fuqi.
5. Ne rast se modifikimi i pershkruar e ben projektin jo te perputhshem me legjislacionin, kualifikimi me vendim te Bordi do te anulohet.

Neni 12

Komunikim plotesuse per kualifikimin e impianteve prodhuese termike

1. Ne rastet kur prodhuesi kerkon GO dhe/ose CGj vjetore per impiante termike prodhuese (jo hibrid) te ushqyer nga biomasa dhe biogazi, duhet te konfirmoje llojin e lendes djegese te perdorur.
2. Cdo modifikim i ndodhur duhet te komunikohet menjehere nga prodhuesi per ERE e cila do te procedoje ne perputhje me legjislacionin ne fuqi me verifikimin e te gjitha kerkesave te nevojshme per impiantet per te vijuar me marrjen e GO dhe/ose CGj.
3. Nese nuk jepet informacion ose jepet jo i vertete e drejta per te marre GO dhe CGj humbet per te gjithe prodhimin dhe per te gjithe pjesen e mbetur te periudhes.
4. Kur nje prodhues termik (i ushqyer nga mbetjet, biomasa ose biogazi) perdor nje lende djegese konvencionale bashke me burime te rinovueshme ose burime te tjera te pranuar prodhuesi kur te kerkoje GO dhe/ose CGj duhet te demostroje qe sasia e energjise elektrike e prodhuar e cila i atribuohet lendeve djegese si qymyri, nafta etj eshte me e vogel se 5% e prodhimit total.
5. Me kete qellim prodhuesi duhet ti komunikojte ERE çdo vit nje vlersim teknik te prodhimit neto te energjise elektrike e cila i atribuohet lendeve djegese konvencionale te perdorura.

Neni 13

Afatet kohore kufi te aplikueshme

1. Ne rastin e impianteve prodhuese te kualifikuar dhe ende jo ne operim kualifikimi do te anulohet nese prodhuesi nuk i komunikon ERE-s:
 - a. Fillimin e punimeve per ndertimin e centralit brenda 18 muajve nga data e kualifikimit
 - b. Fillimin e punes ne paralel me rrjetin elektrik brenda 3 vjeteve nga data e kualifikimit
2. Ne te dy rastet prodhuesi do te paraqese nje kerkese te re per tu kualifikuar sipas procedurave te kesaj rregullore
3. Prodhuesi mund te vonoje paraqitjen e kerkeses per CGj deri ne 18 muaj nga data e operimit te impiantit prodhues per here te pare paralel me rrjetin elektrik. Ne rast se prodhuesi nuk paraqet kerkesen per CGj pas voneses se lejuar (18

muaj) periudha 12 vjecare e aplikimit te CGj do te filloi te llogaritet nga muaji i 18 e ne vijim.

Neni 14 Llogaritja e energjise

1. Paragrafet ne vijim pershkruajne llogaritjen e energjise neto E_{CV} qe perfiton GO dhe/ose CGj. Energjia e llogaritur nga prodhuesit duhet te jete ne perputhje me tipin e prodhuesit te energjise dhe te dhenat teknike te pershtatshme. ERE ka te drejte te verifikoje dhe ti paraqese prodhuesit nje vlersim te ndryshem te energjise.
2. Prodhimi neto i nje prodhuesi energjie eshte prodhimi bruto duke zbritur energjine e marre per nevojat vetjake dhe humbjet ne transformatoret ne gjenerim.
3. E gjithë energjia neto faktikisht e prodhuar nga nje prodhues i ri energjie i ushqyer plotesisht nga burime energjie te rinovueshme perfiton nga GO dhe/ose CGj.
4. Ne rastet e prodhuesve te rinj hibrid, perfiton, GO dhe/ose CGj vetem pjesa e energjise qe i atribuohet burimeve te rinovueshme.
Pjesa e prodhimit te energjise elektrike neto mund te llogaritet si ne vijim:

ku:

E_{CVi} eshte pjesa e energjise elektrike neto (kWh) qe perfiton GO dhe/ose CG

W_{Ren} eshte pesha burimeve te rinovueshme te energjise (kg)

P_{Ci} vlera neto kalorifike (kJ/kg)

η norma mesatare e ngrohjes (kJ/kWh)

Llogaritja e mesiperme aplikohet vetem ne rastet kur energjia elektrike qe i atribuohet burimeve jo te rinovueshme eshte me teper se 5% e totalit.

5. Pjesa e energjise elektrike qe i atribuohet rezervave te pompimit nuk perfiton GO dhe/ose CGj.

Pjesa e prodhimit te energjise neto qe perfiton nga GO dhe/ose CGj per rastin e centraleve me rezerva pompimi mund te llogaritet si vijon:

ku:

E_{CV} pjesa e energjise elektrike neto (kWh) qe perfiton GO dhe/ose CG

E_g energjia totale neto e prodhuar (kWh)

E_{AU} energjia qe marrin stacionet ndihmese dhe humbjet ne transformatoret e gjenerimit (kWh)

E_p energjia e harxhuar nga sistema pompimit (kWh)

α eficensa totale lidhur me pompimin dhe perdorimin ne vazhdim te ujit te pompear. Vlera e ketij koeficienti per kryerjen e llogaritjeve do te pranohet 0.6-0.7

Neni 15 Inspektimet teknike

ERE ne menyre periodike kryen inspektime ne vend ne prodhuesit e energjise per te verifikuar informacionin e dhene.

Ne rastet e deklarimit jo te vertete kualifikimi anulohet dhe cdo e drejte e lidhur me kete humbet.

PJESA E TRETË

DISPOZITA TE FUNDIT

Neni 16 Amendamente të Rregullores

1. Këto Rregulla janë objekt rishikimi dhe ndryshimi me vendim të Bordit të Komisionerëve të ERE-s, në përputhje me Rregullat e Praktikës dhe Proçedurave të ERE-s.

Neni 17 Hyrja në Fuqi

Kjo Rregullore hyn në fuqi pas publikimit të saj në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë.

